

Til
Bymiljøetaten
Byrådsavdeling for miljø v/byråd Arild Hermstad

Oslo 16.mai 2019

Kopi til:
Byrådsavdelingen for oppvekst v/ byråd Inga Marte Thorkildsen
Utdanningsetaten

Vedrørende varsel om konseptkonkurranse i Geitmyra skolehage

Aksjonen La skolehagen leve – Vern Geitmyra arbeider for varig vern av Geitmyra skole- og parselhage og for å etablere Geitmyra skolehage som et kommunalt kompetansesenter for økologi og skolehagevirksomhet. Aksjonen representerer et stort antall brukere av skole- og parselhagen på Geitmyra og har tidligere vært representert i Oslo kommunes utredningsarbeid om videre utvikling av Geitmyra. Aksjonen har bidratt til å forhindre at flere planer om nedbygging av Geitmyra skolehages areal har blitt realisert, bl.a. kommunens tidligere og lenge hemmeligholdte planer på begynnelsen av 2000-tallet om utbygging av 450 boliger.

Jeg viser til mottatt epost 2.mai fra Bymiljøetaten med varsel om og invitasjon til å delta i en kommende konseptkonkurranse i Geitmyra skolehage.

I ettertid har jeg hentet ut oppdragsbrevet fra Byrådsavdelingen for miljø («BESTILLING – KONSEPTKONKURRANSE PÅ GEITMYRA FRIOMRÅDE») (saknummer 20160002-108), og jeg merker meg at byrådsavdelingen ber Bymiljøetaten om å involvere aktørene på området i forkant for å få innspill og forankre prosessen.

Jeg ber om å få vite når og hvordan dette skal skje.

Hele konseptkonkurransen og det hastverket den omfattes av - med varslet offentlig utlysning i slutten av mai – har skapt stor uro, frustrasjon og forargelse blant mange som har tilknytning til Geitmyra skolehage i dag. Vi merker oss at varselet kommer samtidig med at Andres Viestad/Geitmyra matkultursenter har fått avslag på sin søknad om å etablere et «besøksdrivhus» i Geitmyra skolehage.

Konseptkonkurransen begrunnes med at Byrådsavdelingen for miljø (MOS) - i påvente av at utredningen om en *Helhetlig plan for Geitmyra skolehage* ferdigstilles - ønsker å prøve ut

hvordan samarbeidet med frivilligheten og sosiale/grønne entreprenører innenfor urbant landbruk kan utvikles videre.

Med denne begrunnelsen fremstår Byrådsavdelingen som uinformert om det faktum at Tore Faller, leder for Geitmyra skolehage/ Oslo kommunale skolehager, gjennom mange år har lagt til rette for denne typen samarbeid og utvikling på Geitmyra. Vedlagte oversikt viser det store mangfoldet som samarbeidet mellom skolehagen og 28 forskjellige virksomheter med tilknytning til Geitmyra skolehage representerer. Det må særlig nevnes det verdifulle samarbeidet som er utviklet mellom skolehagen og Geitmyra parsellhagelag, der parselldyrkerne bidrar med vedlikehold og ettersyn av området, slik at det kan holdes åpent og tilgjengelig ut over skolehagens formelle åpningstid. Den store variasjonsrikdommen gjør også Geitmyra skolehage til en naturlig integreringsarena, der folk fra hele verden og i alle aldre kommer sammen om felles interesser for dyrking og urbant landbruk.

Når man leser brevet fra Byrådsavdelingen med de kriteriene som er besluttet, er det umulig å oppfatte konkurransen som noe annet enn et bestillingsverk som har til hensikt å legge til rette for at en bestemt aktør - Geitmyra matkultursenter – kan etablere virksomhet i skolehagen. Det er vel neppe noen andre enn Matkultursenteret som, med sitt besøksdrivhus, kan svare ut anbudskriteriet om å drive *urbant landbruk og / eller matlaging som helårsdrift* i Geitmyra skolehage. Dette kan vanskelig gjennomføres uten at drivhuset kommer på plass, og hele konseptkonkurransen oser av å skulle sikre nettopp dette. At det heller ikke er sannsynlig at så mange andre aktører enn Matkultursenteret vil kunne vinne frem i denne konkurransen, understrekes av mediasaken om Ringsaker kommune som, ifølge presseoppslaget, «har leid kjendiskokken Andreas Viestad til å lede prosjektet «Matkommunen Ringsaker», uten anbud – fordi han ble vurdert som den eneste i markedet som kan levere denne tjenesten» (<https://kommunal-rapport.no/innkjop/2018/04/blir-matkommune-trenger-kjendiskokk>).

Det er ingen hemmelighet at det har utviklet seg en langvarig konflikt mellom Geitmyra skolehage og Matkultursenteret. Konflikten knytter seg ikke bare til Matkultursenterets ønske om å etablere besøksdrivhuset, men også til Viestads langt mer omfattende planer om en rekke andre installasjoner og aktiviteter i skolehagen – synliggjort gjennom prosjektet «Geitmyra Byhage» som feilaktig er fremstilt av Viestad som et samarbeid mellom Geitmyra skolehage og Matkultursenteret. Det er ikke noe ønske i Geitmyra skolehage at Matkultursenteret skal få en mer fremtredende og dominerende rolle i skolehagen.

Jeg ber om svar på om Byrådsavdelingen eller Bymiljøetaten har gjort noen vurdering av de juridiske sidene ved å utlyse en konseptkonkurranse med kriterier som for alle som kjenner feltet vil tolkes som en helt soleklar favorisering av en enkelt aktør – Matkultursenteret.

Videre må den som leser kriteriene også undre seg over i hvor stor grad disse griper inn i det arbeidet som i dag utføres i Geitmyra skolehage. Det gjelder både kriteriet om å drive urbant landbruk, kriteriet om kursvirksomhet og allmenne publikums-arrangementer og kriteriet om tilrettelegging for undervisning og formidling osv. Disse oppgavene griper direkte inn i den

virksomheten som skolehageleder Tore Faller i dag utfører i regi av Utdanningsetaten, og vil følgelig gjøre hans arbeidssituasjon svært vanskelig.

Jeg ber om svar på om beslutningen om å lyse ut en konseptkonkurransen med de fastsatte kriteriene har tatt hensyn til dette aspektet, og om beslutningen er forankret i Byrådsavdelingen for oppvekst, og i Utdanningsetaten som det faglige og innholdsmessige ansvaret for Geitmyra skolehage.

Alt dette viser med all mulig tydelighet at kommunen – ved å iverksette konseptkonkurransen – både legger til rette for privatisering av en kommunal virksomhet og tillater at privat(e) aktør(er) kan etablere konkurrerende virksomhet til kommunens eget skolehage tilbud. En skulle ikke tro at dette kunne skje med et byråd som i sin egen byråds erklæring tar til orde for å «reduere bruken av anbud og konkurranseutsetting» og for å «bevare skolehager, parsellhager og kolonihager». I alle de årene som Oslo hadde et Høyrebyråd var anbuds- og konkurranseutsetting aldri et tema for skolehagevirksomheten, men det er det altså blitt nå - med det rød-grønne byrådet og på tross av byråds erklæringen og de styrende partienes partiprogrammer.

Jeg ber om svar på om ansvarlige beslutningstakere har vurdert hvilke konsekvenser denne saken og bruddet på egen byråds erklæring vil kunne få for folks tillit til politikerne og til Oslo kommunes politiske prosesser?

Det er neppe mulig å tenke seg at en privat aktør som Matkultursenteret eller andre mulige (??) anbudsvinnere kan eller vil gjennomføre de aktivitetene som anbudskriteriene etterspør - undervisning og formidling til barn og unge – uten å ta betalt for tjenestene. Salg av tjenester til Utdanningsetaten er et vesentlig inntektsgrunnlag for Matkultursenteret, som overfor Vern-geitmyra- aksjonen selv har hevdet at de står for en stor del av Mat og helse- undervisningen i Oslo-skolen.

Jeg ber om svar på hvilke vurderinger som er gjort med hensyn til de faglige og økonomiske dilemmaene som vil kunne oppstå som følge av at Geitmyra skolehage og eventuelle vinnere av anbudskonkurransen forventes å tilby de samme tjenestene på den samme arenaen?

Jeg ber også om svar på hvorfor Oslo kommune – fremfor å bruke egne midler på å ruste opp skolehagen i kommunal regi - legger til rette for at private aktører skal kunne konkurrere med kommunens eget tilbud?

Spørsmålene må forstås på bakgrunn av at Utdanningsetaten i enkelte tilfeller betaler dobbelt for den samme tjenesten – først ved å legge til rette for et gratis skolehage tilbud for alle Oslo-skolene på Geitmyra, deretter ved å betale for Matkultursenterets tjenester når de, som i dag, tilbyr dyrking for skoler/elever i den parsellen de låner i Geitmyra skolehage.

For Vern-geitmyra- aksjonen representerer privatisering og konkurranseutsetting i skolehagen en svært negativ utvikling - stikk i strid med vårt forslag om å utvikle Geitmyra skolehage til et

KOMMUNALT KOMPETANSESENTER FOR ØKOLOGI OG SKOLEHAGEVIRKSOMHET, - et forslaget som er fremmet i nært samarbeid med skolehageledelsen.

Jeg ber om svar på om den tidligere beslutningen om å utrede en helhetlig plan for Geitmyra skolehage nå er lagt på is – og hvis det er slik - på hvilket nivå en slik beslutningen er tatt, og hva som foreligger av skriftlig dokumentasjon på beslutningen.

Den varslede konkurranseutsettingen utfordrer i stor grad den ansvarsfordelingen som er etablert mellom Bymiljøetaten (BYM) og Utdanningsetaten (UDE), og som innebærer at BYM har ansvar for vedlikeholdet av det fysiske området og UDE v/Oslo kommunale skolehager har ansvar for det faglige innholdet og aktivitetene. Med anbudsutsettingen følger at BYM får et svært utvidet mandat i skolehagen som vil svekke Utdanningsetaten og Oslo kommunale skolehagers muligheter til å utvikle sin virksomhet. Vi snakker her om en 110-årig kommunal skolehagevirksomhet som nå ser ut til å stå i fare for å måtte vike for andre interesser og interesserter. Både konseptkonkurransen og byrådsavdelingens brevtittel « ... GEITMYRA FRIOMRÅDE» bekrefter denne antakelsen.

Jeg ber om svar på om denne ansvars-forskyvingen mellom Utdanningsetaten og Bymiljøetaten er konsekvens-utredet og villet politikk?

Det fremgår ikke av eposten fra Bymiljøetaten eller oppdragsbrevet fra Byrådsavdelingen hvilken tidshorizont konseptkonkurransen er tenkt å ha. Midlertidige tiltak kan lett bli permanente – især hvis de omfatter oppføring av et besøksdrivhus.

Jeg ber derfor om en redegjørelse for konseptets varighet og for hva som vil skje med eventuelle tildelinger av areal og fysiske etableringer (som besøksdrivhuset) når prøveperioden utgår.

Jeg forventer å få svar på spørsmålene i dette brevet i god tid før dere eventuelt velger å gå videre med planen om en konseptkonkurranse.

Med vennlig hilsen

Aksjonen La skolehagen leve – Vern Geitmyra

Signe Kalsnes, leder

VEDLEGG: Brukere av Geitmyra skolehage – pr. mai 2019

Brukere av Geitmyra skolehage – pr. mai 2019

Skoler med egen dyrking eller annen tilknytning:

Bjølsen
Bolteløkka
Grünerløkka
Heltberg U.S.
Ila
Lilleborg
Lønnebakken
Majorstuen
Marienlyst
Nordpolen
Nordre Aker
Nydalen V.G.
Nyskolen
Oslo Montessorri
Sagene
St. Sunniva
Tyske skolen
Tåsen
Ullevål
Vahl
Vestre Aker
Vindern
Wang ung. Pluss en rekke andre skoler på kortere besøk eller opplegg.

Barnehager:

Bjølsen
Bjølsenhellinga
Dr. Lovises
Hakkespetten
Hammersborg
Kirsebærjordet
Kongsberggata
Pontoppidan
Riflegata
St. Hanshaugen
I tillegg bruker mange barnehager skolehagen som et attraktivt turområde.

Foreninger/organisasjoner o.l. som enten dyrker eller har annen tilknytning til Geitmyra skolehage:

Aktivitetshuset Prindsen, Kirkens bymisjon

Aktivitetshuset Prindsen er et sosialt treffsted for deg som bor på Grünerløkka og har utfordringer knyttet til psykisk helse og/ eller rus. Har egen parsell som har vært dyrket lenge.

Aksjonen La skolehagen leve – Vern Geitmyra

Støtte- og kamporganisasjon for bevaring og utvikling av Geitmyra skolehage til fellesskapets beste. Arbeider for varig vern av Geitmyra skole- og parsellhage og for å etablere Geitmyra skolehage som et kommunalt kompetansesenter for økologi og skolehagevirksomhet. Aksjonen representerer et stort antall brukere av skole- og parsellhagen på Geitmyra og har tidligere vært representert i Oslo kommunes utredningsarbeid om videre utvikling av Geitmyra.

Bydel Furuset

Takhageprosjekt, låner drivhusplass.

Bydel Sagene

Bruker stedet som et kompetansesenter for urbant landbruk; praktisk og teoretisk

Bymiljøetaten

Bruker stedet som undervisnings- og kurslokalitet med temaer knyttet til urban dyrking og kompost.

"Bønder i byen".

Gratisfestival med høy deltakelse. Ligger for tiden i dvale

Den grønne spiren

Den Grønne Spiren er en frivillig forening som har en parsell på Geitmyra skolehages område i Oslo. Vi tenker at å dyrke planter fremmer både psykisk og fysisk helse og sosial tilhørighet. Noen av oss strever litt mere enn andre her i verden, men som frivillige sammen i hagen er vi alle verdifulle.

Det norske hageselskap, Oslo fylkeslag

Har brukt stedet i mange år. Er samarbeidspartner med skolehageledelsen i å arrangere den årlige Geitmyradagen med høy deltakelse. De arrangerer også et vårmarked og benytter drivhusplass. Driver også et større arbeid som er en del av en nasjonal satsing som heter Grenseløse grønnsaker.

Fontenehuset

Et fontenehus er et arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt en psykisk sykdom. Har eget felt de dyrker.

Geitmyra birøkterlag

Har 6 bikuber i hagen

Geitmyra hønselag

Har 10 høner og 1 hane i skolehagen

Geitmyra matkursenter for barn.

Privat stiftelse. Låner to dyrkningsfelt og en bod med redskap.

Geitmyra parsellhagelag

Stort parsellhagelag som disponerer ca 215 parseller. Har 230 på venteliste. Omtrent 8-9 års ventetid.

Lovisenberg Sykehus, klinikk for psykisk helsevern

Bruker stedet terapeutisk. Har egen parsell.

Lørenskog kommune/ Museene i Akershus.

Skolehageprosjekt. Lån av drivhus og møtelokale.

4-H Marihønene

Har hatt eget dyrkningsfelt noen år. Ikke i år

Norges skolehagelag

Bruker kurs- og møtelokale.

Norsk permakulturforening

Bruker kurs- og møtelokale.

Omstilling Sagene

Omstilling Sagene er et lokalt miljøinitiativ! Har egen parsell.

Oslo og omegn økologiske hagebrukslag

Oslo og omegn økologiske hagebrukslag er et lokallag for Økologisk Norges medlemmer i Oslo og Akershus. Laget arrangerer en rekke kurs, seminarer og møter om økologisk dyrking, deltar på stand, arbeider med skoler og barnehager, har veiledningstelefon, frukt og bærgruppe og arbeider med salg av økologisk mat med mer. De driver sin egen besøkshage i Geitmyra skolehage, en fellesskapsdrevet parsell med 4-årig vekstskift.

Parkens grøde

Parkens grøde er en ideell forening som drifter deler av området i Vøien vold park. De bruker designverktøyet permakultur for å skjøtte parkområdet. Der er alle velkomne for å lære, se og smake. De benytter seg av skolehagen til planteoppal og kompetansesenter.

Parselhager.no

Nettbasert informasjonstjeneste for alle byens parselhager. Bruker hagen til inspirasjon.

Sagene internasjonale og flerkulturelle frivillighetssentral – SAIF

SAIFF kan karakteriseres som et partnerskap mellom et tjuetalls frivillighetsbaserte medlemsorganisasjoner og -grupper i dag. Det betyr et bredt spekter av kulturer og målgrupper. SAIFFs medlemsorganisasjoner, grupper og brukere representerer det mangfoldige samfunnet, og ulike livssyn og religion. De har en egen parsell i skolehagen som de dyrker.

Sagene og Ila menighet.

Har hver høst en høsttakkegudstjeneste i skolehagen

Sagene takhage

Sagene Takhage ble etablert i 2018. Visjon for Sagene Takhage er at den skal være en møteplass for mennesker med interesse for matproduksjon på tak, ved å skape en åpen arena, samle mennesker med denne interessen, samt invitere relevante fagpersoner på området til kursvirksomhet og ved sosiale tilstelninger. Har brukt skolehagen til oppal av planter, kompetansesenter og avlastningsplass.

SOS-barnebyer

SOS-barnebyer er en internasjonal organisasjon som arbeider for å gi barn et trygt hjem. SOS-barnebyer opererer uavhengig av nasjonalitet, kultur og religion i 135 land og territorier over hele verden. Har brukt skolehagen til arrangementer.

Økologisk Oslo/Akershus

Bruker stedet som arena for møter og kurs.

Utdanningsinstitusjoner:

Oslo Met – Oslo Metropolitan University, Storbyuniversitetet

NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet